

Aktualni trenutak i perspektiva turizma u koprivničkoj općini

Turizam u koprivničkoj općini pripada onim privrednim djelatnostima čije su perspektive gotovo neiscrpne, a sadašnja situacija daleko je od zadovoljavajuće. Prirodni, društveno-privredni i kulturni sadržaji nude širok dijapazon mogućnosti razvoja kontinentalnog turizma, a Podravska magistrala i otvorenje graničnog prijelaza za Mađarsku u Goli 1981. godine garantiraju, bez velikih financijskih ulaganja, frekventnost neophodnu za tranzitni turizam. Za oba vida ove privredne djelatnosti neophodno je postojanje čitavog niza preduvjeta kao što su smještajni kapaciteti, lov, ribolov, seoski turizam, visoka razina ugostiteljske ponude te kapitalni zahvati na preuređenju i gradnji niza objekata u tri potencijalna rekreacijska centra (Šoderica, Starigrad i Rasinja). Samo zbir svih tih mogućnosti može koprivničku općinu svrstati u red turistički privlačnijih područja, pogotovo za strane goste, čija je jedina preokupacija do sada bilo lovstvo. Da bi se mogla razumjeti trenutna situacija potrebno je raščlaniti sve djelatnosti iz kojih proizlazi turistička potražnja.

LOV

U koprivničkoj općini djeluje 16 lovačkih organizacija u koje je učlanjeno 806 lovaca i 64 stažista.¹ Od lovno-tehničkih objekata društva posjeduju sedam lovačkih domova, dvije lovačke kolibe, 19 prihvatilišta za divljač, 34,5 ha vlastitog zemljišta, 235 solišta i 627 hranilišta. Ukupno, u njima je zaposleno, stalno i honorarno, 13 lovočuvara i dva administratora. Uzgoj i lov divljači vrši se na 72 056 hektara lovnih površina, od čega je oranica 33 533, livada i pašnjaka 15 540, a šuma 18 662 hektara. Kako je lovni turizam jedan od najvažnijih elemenata turizma u cjelini, zanimljivo je pogledati plan odstrela za sezonu 1980/81. Planira se odstrel 22 (m) i 13 (ž) jelena, 205 (m) i 212 (ž) srna, 21 (m) i 19 (ž) divljih svinja, 8310 fazana, 686 trčki, 30 prepelica, 1690 zečeva, 20 jazavaca, 20 kuna zlatica, 18 kuna bjelica, 60 divljih guski, 1330 divljih pataka, 280 grlica i 120 golubova.

Mogao bi se izvući zaključak da kontinentalni turizam koprivničke općine u velikoj mjeri ovisi baš od lovne privrede, što će detaljnije biti obrađeno u razmatranju poslovanja hotela »Podravina«. U toku 1979. godine općinska lovišta posjetila su 322 inozemna lovca, najvećim dijelom iz Italije, SR Njemačke i Francuske, čije je prosječno zadržavanje u hotelu iznosilo 2,78 dana. Zarada ostvarena njihovim boravkom na

lovištima iznosila je 1.877.121,40 netto deviznih dinara. Pri tome je važno spomenuti da stranci ne sudjeluju u odstrelu jelena i divljih svinja, jer se ta divljač u ovome kraju smatra prolaznom. Strani lovci dolaze na koprivnička lovišta posredstvom turističke agencije »Lovac-Inter-turist« iz Zagreba i uzgojno-lovne organizacije »Zelendvor« iz Petrijanca. Savez lovačkih društava za uzgoj, zaštitu i lov divljači općine Koprivnica vrši, zatim, distribuciju lovaca u pojedina društva. Brigu oko smještaja zadržava i dalje posrednik, pa je moguće da turist lovi u jednoj, a spava u drugoj općini. Razumljivo, tome se protivi hotel »Podravina«, ali je često nemoćan. Od ukupnog iznosa cijena pansiona stranih turista posrednik zadržava »lavovski« dio deviza, tako da koprivnički hotel dobiva od 18 do 36 posto deviznih, a ostatak dinarskih sredstava. Kada bi se na području općine pronašao posrednik, bio bi zaustavljen veliki odliv deviznih sredstava. Možda je i u tome šansa Turističkog biroa, koji se integrirao s »Izvorom«.

RIBOLOV

Zajednica sportskih ribolovnih društava Koprivnica okuplja 13 društava s oko 1600 članova. Pod njenim su nadzorom sve vode koprivničke općine. U pogledu čistoće voda zagađeni su otpadom industrijskih voda potok Koprivnica i djelomično potok Gliboki, dok su sve ostale vode relativno bogate kisikom i perspektivne. Veći problem od zagađenosti je oscilacija vodostaja rijeke Drave i njezinih pritoka. Drava od ribljevog fonda najvećim dijelom sadrži: soma, štuku, klena, mrenu i podusta. Vode stajačice još su bogatije ribom, pogotovo nova i stara Šoderica. Najvažniji su amur (do 30 kg), som (do 60 kg), tolstolobik, šaran, smuđ, te ostale vrste karakteristične i za Dravu.

Zajednica SRD Koprivnica na Šoderici ima svoj komercijalni ribnjak u kojem se izlov ribe plaća 30 dinara po jednom štapu. Ribnjak radi srijedom, petkom, subotom, nedjeljom i državnim praznikom, a sadrži šarane, štuke i patuljane. Najveće ribnjake u općini posjeduje Veterinarska stanica Koprivnica u Rasinji, a trenutno im je površina 18,5 hektara. Ti ribnjaci imaju privredno važnu ulogu, pa nisu u izravnoj vezi sa sportskim ribolovom. Smatra se da prosječno godišnje jedan ribolovac ulovi oko 10 kg ribe, ali oni koji imaju dosta slobodnog vremena i daleko više. Zato se poribljavanju voda daje primarni značaj. Ono se financira iz

Inkeyev dvorac u Rasinji (s okolnim ribnjacima) — turistički potencijal koji još nije dovoljno iskorišten

(Snimke uz ovaj članak snimio Željko Žigrić)

posebnog fonda iz dijela članarine koju plaćaju ribolovci, te spašavanjem ribljeg mlađa u ljeto, kada se rijeka Drava naglo povuče u svoje korito. Tom prilikom iz Drave u stajaće vode prebaci se 300.000 komada mlađi. Do 1981. godine trebala bi se urediti jedna graba u Gabajevoj Gredi za uzgoj i osposobljavanje mlađa, u koju će se uložiti 50.000 dinara. To mjesto posebno je pogodno jer zbog toplih podzemnih voda ne mrzne tokom cijele godine, a podvodno rastinje garantira hranu amurima i tolstolobicima. Osim osposobljavanja mlađi u Gabajevoj će Gredi kroz tri godine biti iskopan prostor veći nego što je nova Soderica, pa je u vodu ubačeno oko 100.000 komada malih šarana. Ovo područje u perspektivi može postati novim središtem sportskog ribolova koprivničke općine. Još ove godine kao mrijestilište treba se urediti jedan slijepi krak potoka kraj Torčeca, što će znatno smanjiti troškove kupovine mlađi.

Ribolovna sezona traje gotovo cijele godine, što znači da zabrana nikad ne važi za sve vrste. Ograničenja su vezana za razdoblje mrijesta i za veličinu ulova (npr.: šaran ispod 30 cm). Za razliku od lovstva, gdje osnovu gostiju — turista čine stranci, gosti na koprivničkom području isključivo dolaze iz susjednih zajednica SRD, pa plaćaju dnevnu ili doplatnu kartu u gotovo simboličnim iznosima. Godišnje na općinske vode dolazi oko pet stotina takvih gostiju, a najvećim dijelom na Sodericu. Precizniji podaci o dužini njihovog boravka i smještaju ne postoje, pa nije moguće valorizirati udio ribolova u kompletnoj turističkoj ponudi. Ipak, perspektive daljeg razvoja ove djelatnosti prilično su jasne. Zajednica SRD i dalje će raditi na zaštiti svih voda od zagađenosti, a obogaćivanje ribom vršit će se na gospodarskoj osnovi. Bogatija ponuda ribom rezultat će većim prilivom ribolovaca iz cijele sjeverozapadne Hrvatske. U skladu s time potrebno je što više natjecanja na regionalnom i republičkom nivou između pojedinih sportsko-ribolovnih društava.

Od ove godine javila se i ugostiteljska ponuda bazirana na slatkovodnim ribljim specijalitetima. U srpnju otvoren je na Soderici riblji restoran »Skela«, čiji je vlasnik »Izvor«, a bit će otvoren sličan restoran i u Rasinji kojeg je sagradila Veterinarska stanica Koprivnica. Treći takav objekt planira se u Koprivnici, ali »Izvor« još uvijek ne može preciznije odrediti početak gradnje.

RASINJA

Trenutno Rasinja sa svojih 1200 stanovnika ne pripada u turistički atraktivnija mjesta koprivničke općine. Planovi koji postoje mogli bi je pretvoriti u privredno i turistički važnije središte općine. Veterinarska stanica Koprivnica preuzela je 1978. godine 8,5 hektara ekstenzivnih ribnjaka, prijašnje vlasništvo »Amura«. Deset hektara novih ribnjaka sagrađeno je 1979. a 1980. godine otkupljeno je zemljište za daljnjih 30 hektara, tako da će se do 1985. godine prijeći cesta Koprivnica — Lurdbreg. Svi novi kapaciteti bit će prilagođeni intenzivnom uzgoju ribe. Posjeta predstavnika Veterinarske stanice Izraelu, zemlji s najsvremenijom tehnologijom za intenzivni uzgoj ribe, u mnogome je pripomogla da se gradnji priđe sa suvremenijih osnova. U svim ribnjacima bit će postavljene automatske hranilice i aeratori za obogaćivanje vode kisikom. Umjesto dosadašnje dvije tone ribe po hektaru uzgojit će se tri do pet tona, ili godišnje oko 150 tona ribe. Ni svih tih pedesetak hektara ribnjaka ne bi moglo zadovoljavati potrebe, jer osim koprivničkih, za nabavu u Rasinji zainteresirani su ugostitelji općina Varaždin i Čakovec. Kako je mala proizvodnja i potrošnja ribe u općini govori podatak da je u jugoslavenskim razmjerima do 1985. godine planirana potrošnja ribe tri do sedam kg po stanovniku, a u koprivničkoj općini proizvodnja iznosi samo 1,1 kg po stanovniku. U bivšoj »Podravkinjoj«

»Podravska klet« (»Podravkin« rekreacijski centar) na obroncima Bilo-gore kraj Koprivnice, primjer spajanja tradicije i suvremene rekreacije i ugostiteljstva

staji još ove godine planira se izgradnja mriještilišta isključivo za potrebe ribnjaka. Paralelno s izgradnjom ribnjaka u Rasinji, Veterinarska stanica vrši i uzgoj hladnokrvnih konja za kojima se ponovno javila potražnja.

Taj privredni razvoj Rasinje u centar ribarstva sjeverozapadne Hrvatske, trebalo bi pratiti pretvaranje samog naselja u općinsko izletište i rekreacijski centar. Prvi korak učinjen je izgradnjom ribljeg restorana s desetak zaposlenih, u koji je uloženo 5,800.000 dinara, a primit će 120 do 150 gostiju. Uz riblje specijalitete bit će pripremani i bijeli bubrezi. Najvažniji objekt, koji čeka adaptaciju, svakako je autentični dvorac baruna Inkey, vjerojatno iz 1885. godine, kraj kojeg se nalaze i porodični grobovi. Pojedini dijelovi dvorca građeni su u klasicističkom i pseudobaroknom stilu. Kraj dvorca nalazi se crkva Sv. Križa, barokno zdanje iz 1790. godi-

ne. Tamo se još mogu vidjeti temelji svetišta iz srednjovjekovne crkve istog imena, srušene Sulejmanovim pustošenjem Rasinje 1532. godine. Na brežuljku Budimu iznad potoka Gliboki, u pravcu Velikog Poganca, još se i danas naziru ruševine srednjovjekovnog Opoj-grada, koji se kao i stari grad Rasinja, prvi puta spominje 1170. godine. Od ovog drugog objekta danas nema nikakvih nadzemnih ostataka, a pretpostavlja se da je nestao u vrijeme turskih najezdi. U dvorcu Inkey nalazi se osnovna škola, pa u unutrašnjosti uopće nema autentičnog namještaja iz 19. stoljeća. Planovi oko adaptacije dvorca ne mogu se realizirati prije nego što bude sagrađena nova osnovna škola, oko čega se trenutno vode brojne polemike. Riješe li se ti problemi i priđe adaptaciji, u financiranju projekta morala bi sudjelovati šira društveno-politička zajednica, te SIZ za kulturu i RSIZ za zaštitu spomenika

kulture. Dvorac bi uređenjem trebao kompletno biti i opremljen namještajem rađenim u stilu 19. stoljeća. Do posebnog bi izražaja tada došao park, koji okružuje dvorac i crkvu sv. Križa.

Svi planovi oko uređenja izletišta u Rasinji vezani su za izgradnju motela i benzinske pumpe na raskršću prema Rasinji ceste Koprivnica — Varaždin. Potencijalni investitori bili bi »Izvor« i »INA«. Međutim, izgradnjom ribljevog restorana u Rasinji opravdano se postavlja pitanje dvostrukih kapaciteta, jer bi osnovni приход motela ipak proizlazio iz restorana također s ribljim specijalitetima, a na razdaljini od samo dva kilometra. »Izvorovoj« neodlučnosti pridružila se i »INA«, pa nije započeto s izgradnjom ni benzinske pumpe. Kada bi se uređili i izgradili svi navedeni objekti Rasinja bi postala popularno koprivničko izletišta i centar tranzitnog turizma.

PODRAVKIN REKREACIJSKI CENTAR

Podravkin rekreacijski centar u Starigradu sastoji se od terena za šetnju i šume, a od sportskih terena igralište za mali nogomet, odbojku i stolni tenis. Radnici ove radne organizacije imaju redovno organiziranu rekreaciju, pa se i održavanje kompletnih sportskih objekata i zelenih površina vrši iz »Podravkinog« OSIZ-a za rekreaciju radnika. Uz panjeve i klupe za sjedenje za oko tisuću posjetitelja postavljene su i ljuljačke i grede za djecu. Posebna atrakcija ovog rekreacijskog centra je 22 metra visoki vidikovac od hrastovine, u koji je uloženo milijun dinara.

Unutar PRC-a djeluju dva ugostiteljska objekta. Stagalj s oko 300 mjesta sezonskog je karaktera, dok Podravska klijet, rađena potpuno u domaćem goričkom ambijentu, radi tokom cijele godine, pripremajući podravske specijalitete. Sagrađena je i muzejska klijet, ali je za sada mogu razgledavati samo »Podravkini« gosti. U navedene objekte, zajedno s infrastrukturom, investirano je oko 10.000.000 dinara.

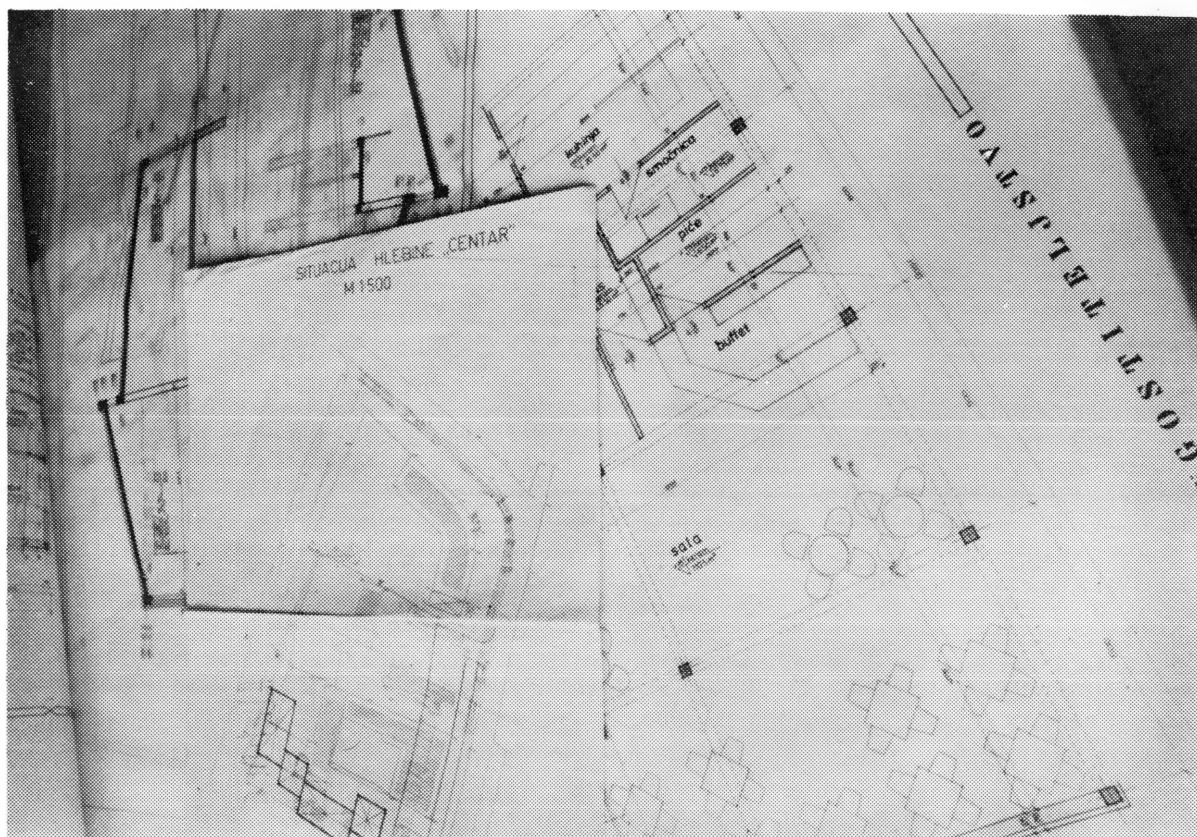
U novom srednjoročnom planu (1981—1985.) neće u ovo područje biti mnogo investirano. Prići će se gradnji trim — staza i male žičare za zimske sportove, što u planskoj kalkulaciji iznosi oko 5.000.000 dinara. Možda je razlog sadašnjem slabijem investiranju u ove objekte zadovoljavajuća posjećenost, ali ona većinom proizlazi iz ugostiteljskih objekata. Jednom takvom centru, koji i po svom nazivu ima pretenziju biti rekreativan, nedostaje ono osnovno — sportski tereni, jer ovih nekoliko sadašnjih je improvizirano.

SEOSKI TURIZAM — HLEBINE

U svijetu poznata Hlebinska škola naivnog slikarstva uvjetovala je dolazak posjetitelja još mnogo prije nego što se počelo razmišljati o organiziranom prijemu gostiju u ovome selu. Prošle, 1979. godine, osnovano je Turističko dru-

štvo Hlebine, koje je od samog početka djelovanja imalo za cilj razvijanje novog oblika turizma — seoskog. Uzori su se mogli pronaći u Sloveniji i nekim slavonskim mjestima. U pogledu sadržaja seoski turizam za goste iz drugih krajeva zemlje i inozemstva može, u odnosu na ostalu ponudu općinskog turizma, pružiti kvalitativno najviše. Trenutno od smještajnih kapaciteta u Hlebinama gosti mogu raspolagati sa samo tridesetak ležaja, što ne može zadovoljiti ozbiljniju turističku potražnju. Agilna Mjesna zajednica i Aktiv žena zato su ponudili dvije vrste sadržaja: za pojedince i grupe. Grupama se, posredstvom »Generalturista« nude jednodnevni izleti i upoznavanje sa svim karakteristikama mjesta i podravskih običaja. Gosti prvo posjećuju Galeriju Hlebine, zatim privatnu galerijsku zbirku Josipa Generalića i, po mogućnosti, rodnu kuću Krste Hegedušića. Zatim im se priređuje bogat ručak s nekoliko podravskih specijaliteta. Poslije ručka pjevački zbor i folklor izvode »hlebinsku svadbu« i niz podravskih pjesama. Prema traženju gostiju moguće je još organizirati posjete goricama ili nekom obližnjem izletištu. Dosadašnjim grupama takvi bogati kulturno-ugostiteljski sadržaji naplaćivani su po zaista minimalnim cijenama (250 dinara po osobi), što dokazuje da je turističkim entuzijastima iz Hlebina osnovni cilj ipak afirmacija mjesta. Pojedincima i obiteljima nude se drugačiji oblici zabave i rekreacije. Oni bi se trebali u neku ruku uklopiti u svakodnevni život sela. Odlazili bi sa svojim domaćinima obavljati lakše poslove na polje ili »gorice«, stjecali bi osnove naivnog slikarstva kod nekolicine već afirmiranih slikara, ili bi bili aktivno uključeni u pjevačku i folklornu družinu. Gosti bi mogli sudjelovati i u tradicionalnom »čehalcu«. Jedan od planova koji čekaju realizaciju je nabava konja i starinskog fijakera. Za oba vida seoskog turizma značajan je Dan sela, prve nedjelje u lipnju, na koji će, ubuduće, organizirano dolaziti turisti.

Povezivanjem Mjesne zajednice Hlebine, »Izvor«, Medicinskog centra i Podravske banke tokom 1979. godine počele su pripreme za novo rješenje centra i izgradnju uslužno-medicinskih objekata. Korisnici tih objekata bili bi ujedno i financijeri, a planove izrađuje »Podravka« — Inženjering. »Izvor« je u projektni zadatak unio opskrbni centar od 600 m², te ugostiteljske radnje: restoran sa 70 do 80 sjedećih mjesta, aperitiv bar i parkiralište za automobile. Medicinski centar namjerava osigurati čekaonicu za pacijente (30 m²), ordinaciju liječnika opće medicine (20 m²), previjalište (25 m²), zubnu ordinaciju (12 m²) i prostoriju za patronažnu sestru. Podravskoj banci potrebna je šalter-sala (30 — 40 m²) i društvena prostorija (10 m²). Ovakvi sadržaji naglo bi uzdigli kvalitetu turističke ponude, ali je kranje neizvjesno kada će doći do njihove realizacije, pošto otkup zemljišta, rušenje dosadašnjih objekata, podizanje navedenih objekata i uređenje okoliša zahtijevaju ogromna financijska sredstva.

U Hlebinama se planira izgradnja suvremenog ugostiteljskog objekta koji će, bez sumnje, doprinijeti daljnjem razvoju seoskog turizma

REKREACIJSKI CENTAR ŠODERICA

Jezero Šoderica svakako je najomiljenije izletišta, ne samo koprivničke općine, već i sjeverozapadne Hrvatske. Redovito ga posjećuju gosti iz Bjelovara, Varaždina, Križevaca, Zagreba i drugih gradova, tako da se pojedinih vikenda u sezoni tu nađe i do 10 000 kupača. Brigu oko održavanja objekata do 1. rujna ove godine imao je Turistički biro, koji je profesionalno zapošljavao pet radnika, od čega je troje radilo administrativne poslove. Dotacijom Skupštine općine (samo 370.000 dinara), odvozom smeća vlasnicima vikendica, brigom oko vode i struje, prodajom gradilišta, ulaznica i suvenira ostvarivan je ukupni godišnji prihod od 700.000 dinara. Samo na osobne dohotke zaposlenih utrošeno je čak 71 posto tog iznosa, pa je razumljivo da posljednjih godina Šoderica izgleda sve zapuštenije, a posebno u tome prednjači izgled plaža, gdje su svi tobogani i

pontonska plaža u neispravnom stanju. Na plažama uopće ne postoje kabine za presvlačenje, a potrebno je i rušenje sportskog spremišta. Na Šoderici prema posljednjem brojenju ima 250 objekata, uglavnom u privatnom vlasništvu. Većina koprivničkih radnih organizacija ima tamo svoje domove za odmor i rekreaciju, a od važnijih ugostiteljskih objekata postoji motel i dva riblja restorana. Motel ne odgovara potrebama u sezoni, jer ima samo 23 kreveta, čemu se može pridodati još 20 kreveta u vikendicama, koji su također na usluzi gostima.

Integracijom Turističkog biroa s »Izvorom« moglo bi se riješiti nekoliko gorućih problema ovoga jezera. Prije svega potrebno je redovitije i temeljitije održavanje svih društvenih objekata, pogotovo plaža. Također, postoje planovi objedinjavanja postojećih i izgradnja novih ugostiteljskih objekata. U srpnju pušten je u promet riblji restoran »Skela« i uređena

Galerija naive u Hlebinama — važna privlačna turistička točka u Podravini

dječja plaža i igralište. Trenutno se vode pregovori oko »Izvorovog« preuzimanja drugog ribljevog restorana »Bijela lađa«, vlasništvo Poljoprivredne zadruge Gola. Taj restoran specijalizirao bi se za pečenje janjetine i prasetine. Na mjestu gdje je danas spremište sportskih rekvizita uredilo bi se 1981. godine kupalište i sagradio drugi restoran na vodi površine 200 m², ali za razliku od »Skele« zatvorenog tipa tj. radio bi cijelu godinu. Posebna atrakcija tog objekta bila bi električna vodenica. Posluživali bi se isključivo domaći specijaliteti. U dugoročnoj je perspektivi (oko 1985.) gradnja hotela, čime bi Soderica postala vrlo jakim turističkim središtem.

Još 1970. godine napravljen je cjelovit urbanistički plan Soderice, izrađen u Zagrebu, a odobren od Skupštine općine Koprivnica. Kada bi se u idućih dvadesetak godina izgradila većina ucrtanih objekata, nastalo bi veće turističko naselje. Od smještajnih kapaciteta ta-

mo je predviđeno: turističko naselje, vikend — izgradnja za iznajmljivanje, auto-kamp, kamp ferijalaca, domovi za lovce i ribolovce, odmarališta radnih organizacija i hotel »B« kategorije. Uz nabrojene restorane radio bi roštilj, slastičarna, vinski podrum i kiosci za piće i sladoled. Od pomoćnih djelatnosti izgradila bi se benzinska stanica s pranjem automobila, ambulanta, brijačnica, podstanica protupožarne zaštite, podstanica milicije i upravna zgrada s poštom. Zamišljeni su najsuvremeniji kupališni kapaciteti i uređaji, te posebna sunčališta, kao i sve vrste trgovačko-opskrbnih objekata. Od sporta i rekreacije ucrtano je nogometno, košarkaško, odbojkaško i tenis igralište, mini-golf, kuglana, američke kuglane, boćanje, stolni tenis i dječja igrališta. Predviđeni su i sportovi na vodi. Nalaze se tu još cestovni i željeznički prilazi, te kompletan parking prostor.

Da bi se u dogledno vrijeme sagradila makar desetina predviđenih objekata, potrebno je da sve društveno-političke strukture koprivničke općine shvate da nekad Turistički biro, a sada »Izvor« isključivo vlastitim sredstvima ne mogu stvarati čuda. S takvim je pretpostavkama nedavno »Izvorov« OOUR »Grozđ« iznio prijedlog da se u prosjeku dinar od prodane boce pića izdvaja za razvoj turizma. Godišnje bi se tako sakupio iznos od 8,500.000 dinara, što bi već iduće godine moglo doseći staru milijardu. Taj dinar sada ide općini i pitanje je da li ga se ona u takve svrhe namjerava odreći.

UGOSTITELJSKI OBJEKTI

Ne računajući ugostiteljsku djelatnost nekoliko sportskih organizacija i JNA u koprivničkoj općini, nosioci tih djelatnosti su »Izvor« (33 objekta i 194 zaposlena), »Podravka« (tri objekta), Poljoprivredna zadruga Gola (četiri objekta) i privatni ugostitelji (34 objekta). Daleko najveći promet u 1979. godini ostvario je »Izvor« — 61,172.105,85 dinara, odnosno 19,688,471,35 dinara čistog dohotka. Privatni ugostitelji, mada brojniji, ostvarili su promet od 22,744.875,00 dinara, dakle skoro tri puta manje, a čisti dohodak vlasnika (obračunavan na drugačijoj osnovici od društvenog sektora) iznosio je 4,345.643,00 dinara. Najfrekventniji privatni objekat bila je »Bosna« u Peterancu, koja je ostvarila promet u vrijednosti od 2,787.963,00 dinara, a vlasnik čisti dohodak 522.455,00 dinara.

»Podravkina« tri frekventna objekta: pivnica »Kraluš«, PRC i šumski dom »Crna Gora« ostvarili su promet u iznosu od 12,101.551,58 dinara, odnosno čisti dohodak 3,524.929,96 dinara. Na začelju je Poljoprivredna zadruga Gola s ostvarenim prometom od 4,684.184,80 dinara. Gledajući na brojnost ugostiteljske ponude mogao bi se izvući pogrešni zaključak o kvaliteti usluga. Ona je za sada prilično niska, što proizlazi iz deficitarnosti ugostiteljskog kadra i loše organizacijske strukture. Posebno dovoljno ne koriste mogućnosti kvalitetne ponude ugo-

Novi riblji restoran na Šoderici
13 PODRAVSKI ZBORNIK

stitelji iz društvenog sektora. Događa se da u ljetne mjesece u Koprivnici uopće nema glazbe, mada primjeri nekih susjednih gradova dokazuju da to može biti rentabilno, a na zadovoljstvo gostiju. U idućem srednjoročnom planu do 1985. godine trebala bi se kvalitativno temeljito izmijeniti ugostiteljska ponuda grada Koprivnice. Sagradila bi se tri velika restorana: Dubovec, na mjestu današnjeg bifea i trgovine, u vrijednosti od 12,000.000 dinara, gradski restoran na mjestu današnje prodavaonice elektro-materijala i riblji restoran. Restoran u Dubovcu imao bi zajedno s terasom 280 mjesta, a nudila bi se janjetina, prasetina, patka, pura s mlincima i domaći specijaliteti. Glavna atrakcija gradskog restorana bio bi noćni bar u podrumu. Ove godine počinju i radovi na preuređenju bašte restorana »Turist«, gdje bi svirala glazba i pekli se specijaliteti s roštilja i kotlovina. Izvan Koprivnice već je dovršen u Novigradu sneck — bar »Bili-plavi« s ribljim specijalitetima, a u Reki će započeti adaptacija krčme »Sport« u restoran sa 120 mjesta, gdje bi se jelovnik temeljio na iznutricama (mozak, bijeli bubrezi, fileki, plućeca) i krafnama.

Već opisanim i planiranim objektima u Rasinja i na Soderici mora se pribrojiti i gradnja restorana na graničnom prijelazu u Goli, koji bi se trebao otvoriti 1. svibnja 1981. godine. Investitor i vlasnik bila bi Poljoprivredna zadruga Gola.

Ugostiteljski objekti zacrtani u srednjoročnom planu 1981—1985. kvalitativno bi potpuno izmijenili tranzitnu turističku ponudu koprivničke općine. Nekoliko ugostiteljskih objekata i izletišta postalo bi omiljenim mjestima dola-

zaka i dijela građana iz susjednih općina, koje također nemaju odgovarajućih turističkih sadržaja.

HOTEL »PODRAVINA«

Potrebno je posebno objasniti smještajnost kapaciteta i frekventnost gostiju u »Izvorovom« hotelu »Podravina«. Podaci do kojih se na taj način dolazi indikativni su za aktualni trenutak općinskog turizma. Ovaj hotel B-kategorije raspolaže sa 105 ležajeva, od čega ima 26 dvokrevetnih, 14 jednokrevetnih soba i dva apartmana. Prije gradnje trećeg kata 1978. godine bilo je u hotelu samo 78 ležaja. Stupanj iskorištenosti ukupnih kapaciteta iznosio je 1979. godine 62,10 posto, a u prva četiri mjeseca ove godine samo 47,91 posto. Razlog ovom naglom padu je u poznatim društveno-političkim okolnostima, lošoj političkoj situaciji u svijetu i stabilizacijskim kretanjima u našoj zemlji. U razdoblju kada je još u planovima većina važnijih ugostiteljskih objekata tranzitnog značaja, kada nema odgovarajućih kulturnih sadržaja, kada je mala mogućnost vanpansionske potrošnje (suveneri i izleti) i slaba propagandna djelatnost, osuđeni su na stagnaciju ili čak opadanje svi oblici turizma osim lovnog, te, naravno, poslovnih boravaka.

Tablice I i II pokazuju da domaći gosti dolaze u Koprivnicu, uglavnom, iz poslovnih razloga, pa su najposjećeniji mjeseci ožujak i prosinac. Za strane goste, velikim dijelom lovce, glavne su posjete vezane za razdoblje svibanj — listopad. U ljetne mjesece izraženiji je i tranzit iz istočnih zemalja.

TABLICA I: TURISTI

Mj./God.	Dom.	Str. 1977.	Ukup.	Dom.	St 19	r. Ukup. 78.	Dom.	Str. 1979.	Ukup.	Dom.	Str. 1980.	Ukup.
I	665	65	730	617	48	665	574	51	625	520	39	559
II	721	38	759	565	63	628	634	41	675	569	53	622
III	679	59	738	626	59	685	659	72	733	579	89	688
IV	643	103	746	323	62	385	641	105	746	568	99	667
V	472	173	645	339	83	622	578	277	855			
VI	577	128	705	568	128	696	530	234	764			
VII	669	235	904	260	172	432	491	204	695			
VIII	651	265	916	484	215	699	501	284	785			
IX	679	139	818	270	77	347	599	138	737			
X	694	239	933	289	84	373	546	293	839			
XI	624	161	785	436	67	503	484	138	622			
XII	753	61	814	694	74	768	566	66	632			
UKUPNO	7827	1686	9513	5671	1131	6802	6803	1905	8708			

Hotel »Podravina« u Koprivnici — osnovni nosilac turizma u koprivničkoj općini

TABLICA II: NOĆENJA

Mj./God.	Dom. 1977.	Str. 1977.	Ukup.	Dom. 1978.	Str. 1978.	Ukup.	Dom. 1979.	Str. 1979.	Ukup.	Dom. 1980.	Str. 1980.	Ukup.
I	1460	106	1566	1483	132	1615	1489	168	1657	1224	176	1400
II	1472	77	1549	1399	169	1568	1493	184	1677	1335	143	1278
III	1479	145	1624	1427	117	1544	1634	332	1966	1337	247	1584
IV	1451	241	1692	908	136	1044	1528	234	1762	1389	206	1595
V	1324	347	1689	1286	173	1459	1355	677	2032			
VI	1110	601	1711	1267	151	1418	1226	485	1711			
VII	1556	235	1791	888	417	1305	1179	375	1554			
VIII	1427	370	1797	1387	301	1688	1155	535	1690			
IX	1465	190	1655	861	100	961	1710	427	2137			
X	1127	540	1667	807	221	1028	1468	790	2258			
XI	1230	367	1597	1015	134	1149	1072	840	1912			
XII	1560	114	1674	1643	205	1848	1378	261	1639			
UKUP.	16729	3677	20406	14371	2256	16627	16687	5308	21995			

Tablica III pokazuje da je domaćih gostiju najviše iz SR Hrvatske, a zatim slijede SR Srbija, SR Slovenija i SAP Vojvodina. Gotovo isti poredak važi i za prosječan boravak gostiju, koji se kreće od 1,50 do 2,60 dana.

TABLICA III: DOMAĆI TURIZAM PO REPUBLIKAMA — UKUPNO

	BROJ TURISTA				BROJ NOĆENJA				Prosječan boravak turista
	77.	78.	79.	Ukupno	77.	78.	79.	Ukupno	
SR BiH	809	459	547	1815	1678	992	1199	3869	2,10
SR CG	213	67	47	322	374	111	65	550	1,70
SR H	3614	2590	2984	9188	8093	6959	8628	23 680	2,60
SR M	121	67	121	309	209	119	161	489	1,60
SR Slov.	995	585	776	2356	2233	1448	1650	5331	2,30
SR S	1359	995	1308	3662	2647	2560	2773	7980	2,20
SAP V	683	862	979	2524	1407	2108	2140	5655	2,20
SAP K	33	46	46	125	38	74	71	183	1,50
UKUPNO:	7827	5671	6803	20 301	16 729	14 371	16 687	47 787	

TABLICA V: PROSJEČAN BORAVAK TURISTA U HOTELU »PODRAVINA« U RAZDOBLJU 1977—1979. I I—IV MJESEC 1980. GOD.

GODINA	DOMAĆI	STRANI	UKUPNO
1977.	2,13	2,18	2,14
1978.	2,53	1,99	2,44
1979.	2,21	2,78	2,52
1980. (I—IV)	2,33	3,02	2,33
Pros. za razdoblje 77—79. (80/I—IV)	2,3	2,74	3,37

Po broju stranih turista ističu se SR Njemačka i Italija, a nešto manje Austrija, Nizozemska i Mađarska. Broj noćenja dokazuje da turističke aspiracije imaju najvećim dijelom Italijani, Nijemci, Mađari i Austrijanci.

TABLICA IV: INOZEMNI TURIZAM — UKUPNO

ZEMLJE	BROJ TURISTA				BROJ NOCENJA			
	77.	78.	79.	77—79.	77.	78.	79.	77—79.
Austrija	99	113	233	445	155	182	1151	1488
Belgija	23	18	23	64	26	18	32	76
Bugarska	2	—	—	2	4	—	—	4
ČSSR	5	10	11	26	11	10	11	32
Danska	27	13	17	57	113	43	45	201
DDR	13	1	7	21	32	2	16	50
Finska	1	1	—	2	1	1	—	2
Francuska	49	40	41	130	79	51	59	189
Grčka	26	14	27	67	52	14	36	102
Nizozemska	93	52	92	237	435	110	160	705
Italija	428	228	405	1061	1017	522	1001	2540
Mađarska	134	101	142	377	266	284	1065	1615
Norveška	—	4	21	25	—	4	25	29
Poljska	44	19	297	360	151	39	308	498
Rumunjska	2	—	10	12	2	—	11	13
SR								
Njemačka	438	366	417	1221	819	661	991	2471
SSSR	14	26	10	50	22	110	59	191
Švicarska	48	45	18	111	67	73	82	222
Švedska	51	5	4	60	162	7	10	179
V. Britanija	27	12	34	73	43	27	87	157
Ostale ev. zemlje	12	—	1	13	12	—	2	14
Kanada	12	6	7	25	18	7	7	32
USA	33	27	36	96	43	32	54	129
Turska	4	7	5	16	6	11	5	22
Japan	2	2	19	23	4	2	40	46
Ostale van ev. zemlje	99	21	25	145	137	46	51	234
UKUPNO:	1686	1131	1905	4718	3677	2256	5308	11241

Podaci za posljednje četiri godine govore da prosječan boravak domaćih gostiju iznosi 2,30, a stranih 2,74 dana, što za turističke ambicije kopriivničke općine nije ohrabrujuće.

ZAKLJUČAK

Mišljenje izrečeno u uvodu o turizmu kao perifernoj privrednoj djelatnosti kopriivničke općine ilustrirano je masom podataka, od kojih je najsvjetliji onaj da u općini trenutno gostima stoji na raspolaganju samo 178 ležaja u društvenom i privatnom sektoru. Iskustva pojedinih općina, pogotovo onih u SR Sloveniji, dokazuju da kontinentalni položaj, bez nekih posebnih prirodnih fenomena i kulturno-povijesnih atrakcija, ne mora biti smetnja snažnijem razvoju ove važne privredne djelatnosti.

IZVORI INFORMACIJA:

1. Turistički biro
2. »Izvor« — OOUR »Grozđ«
3. »Podravka« — OOUR »Ugostiteljstvo«
4. Poljoprivredna zadruga Gola
5. Veterinarska stanica Koprivnica
6. Savez lovačkih društava za uzgoj, zaštitu i lov divljači općine Koprivnica
7. Zajednica sportsko-ribolovnih društava Koprivnica
8. Skupština općine Koprivnica

BILJEŠKE

¹ U tih 16 društava ubrajaju se: »Golub« Novigrad, »Zec« Koprivnički Bregi, »Lisica« Hlebina, »Fazan« Drnje, »Fazan« Peteranec, »Srndač« Koprivnica, JNA Zagreb, »Bilo-gora« M. Mučna, »Srnljak« Mučna Reka, »Soko« Sokolovac, »Vepar« Vel. Poganac, »Vepar« Rasinja, »Zec« Kuzminec, »Lisica« Đelekovec, »Legrad« Legrad i »Zec« Gola — Gotalovo.

² Opširnije o historijatu Rasinje pogledati u Podravskom zborniku '76 u tekstu Dragutina Feletara »Stara rasinjska zdanja« (str. 153—170).